

Unha lingua acosada e con moi mala saúde

MIGUEL ANXO ARAÚJO IGLESIAS

O Día das Letras Galegas é unha boa ocasión para revisa-la saúde da nosa lingua, que forma parte importante da identidade do noso pobo. Un quixera ser optimista e poder ver que este sistema político autonómico mostrase forza e seguridade para poñer-la lingua galega no lugar que lle corresponde. Pero, por desgracia, decatámonos de que a nosa lingua non só non avanta senón que máis ben recúa, pois vese acosada por moitos dos seus flancos.

En primeiro lugar atopámonos coa forte agresión dos medios de comunicación social que, quizaves por razóns puramente económicas, néganse a optar pola nosa lingua e, cando máis, concédennlle unha cativa esmola, exceptuando a radio e a televisión autonómicas. E dentro dos medios, aqueles que chegan de fóra (radio, televisión, revistas e xornais) que veñen pisando e afogando a lingua autóctona pouco a pouco, pero sen acougo.

Os mesmos políticos autonómicos, que deberan dar exemplo nido da súa opción polo galego, conténtanse cun uso litúrxico-cívico no Parlamento e nalgunha

que outra ocasión conxuntural (e que galego, ¡señores!). Tamén aquí teremos que subliñar certas excepcións, pero, por desgracia, non moitas.

A mesma Igrexa non deixa de ser unha non pequena agresora da lingua do seu pobo, desde o intre que non a fai lingua oficial de toda a súa vida normal, non tan só da súa liturxia relixiosa, que certamente é moi cativa, senón de toda relación eclesial. ¡Que diferencia dos bispos e cregos cataláns ós bispos e cregos galegos!

Poderíamos seguir mostrando outros agresores da nosa lingua, pero eu quixera salientar hoxe unha agresión moi específica e moi forte: a das mulleres das nosas cidades e vilas. Cada día usan estas menos a nosa lingua. Non sei que clase de complexo as apreixa. Quizaves un complexo de incultura, que vén a se-lo mesmo que apreixa ós nosos labregos, que lles fai pensar que falar castelán é falar ben, propio de xentes finas e cultas, e falar galego é falar mal, propio de xente inculta e «badoca». E o malo é que pensan estas nosas mulleres que están falando castelán, cando o que falan é un mal «castrapo» co-

rrompido polo mesmo galego. Quero poñer algúns exemplos para mostrar que mal falan o castelán estas señoras e señoritas das nosas cidade. Así «fuistes a»; «anduvistes en», cunha s final allea ó castelán e propia do galego: «Fuches, andiveches». Os exemplos podíámoslos multiplicar, pero a realidade está aí e o acoso á nosa lingua por parte das mulleres é unha das ameazas máis fortes e magoantes que ha de aturar-la nosa identidade lingüística. Houbo un intre, axiña do cambio político, no que as rapazas da Universidade parece que tiñan a honra fala-lo galego. Hoxe, a pesar de que o teñen que estudar e escribir, logo, na vida, déixano esquecendo no baúl dos recordos e senten case, ou sen case, vergonza de falalo.

A razón verdadeira e máis fonda deste fenómeno é que non sinten de verdade Galicia, que lles resulta algo indiferente, e quizais se sentisen máis contentas de ter nacido en Madrid, en Sevilla ou en Barcelona. Pero, cando un pobo non sente a súa identidade, poucas esperanzas nos poden quedar de que este pobo sexa capaz de rexurdir.